

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 10.10.2012
COM(2012) 601 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

**o glavnih ugotovitvah celovitega poročila o spremljanju pripravljenosti Hrvaške za
članstvo v EU**

{SWD(2012) 338 final}

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

o glavnih ugotovitvah celovitega poročila o spremljanju pripravljenosti Hrvaške za članstvo v EU

1. UVOD

Pristopna pogajanja s Hrvaško so se zaključila junija 2011. Po pozitivnem mnenju Komisije, odobritvi Evropskega parlamenta in sklepu Sveta o sprejemu Hrvaške v EU je bila 9. decembra 2011 podpisana pristopna pogodba (UL L 112, 24.4.2012). Hrvaška je pristopno pogodbo ratificirala in bo postala članica Evropske unije 1. julija 2013, če bodo pristopno pogodbo ratificirale vse države članice. Kot država pristopnica ima Hrvaška v vmesnem obdobju pred pristopom status aktivne opazovalke.

Med pogajanja je Hrvaška prevzela številne zaveze, ki jih mora izvesti najpozneje do dne pristopa, razen če se sprejme posebna prehodna ureditev.

Komisija je v svoji strategiji in poročilu, objavljenih oktobra 2011, ter Poročilu o spremljanju priprav Hrvaške na pristop iz aprila 2012¹ poudarila napredek Hrvaške pri pripravah nanj. Komisija je tudi opredelila več področij, kjer so potrebne nadaljnje izboljšave, da bodo izpolnjene vse zahteve za članstvo. Hrvaška je pripravila akcijski načrt, s katerim se je odzvala na ugotovitve poročila o spremljanju iz aprila. Akcijski načrt se izvaja, sprejeti so bili že številni ukrepi. Napredek je bilo zlasti zaznati pri prestrukturiranju ladjedelnice Brodosplit, potekajo pa tudi razprave glede privatizacije in prestrukturiranja ladjedelnic 3. Maj in Brodotrogir. Še naprej se izvajata strategija in akcijski načrt reforme sodstva, revidirana strategija pa je v postopku finalizacije. Vlada je parlamentu predlagala novo izvedbeno zakonodajo. Hrvaška se še naprej uspešno bori proti korupciji in organiziranemu kriminalu, sprejela pa je tudi prve ukrepe za ustanovitev komisije za navzkrižje interesov. Na področju temeljnih pravic so bile sprejete spremembe protidiskriminacijskega zakona ter nova zakonodaja, ki ureja delovanje varuha človekovih pravic. Okrepile so se razprave z Bosno in Hercegovino za rešitev preostalih vprašanj na področju upravljanja meja. Napredek je opaziti tudi pri usklajevanju z direktivo o storitvah in na področju vzajemnega priznavanja poklicnih kvalifikacij. Davčni ukrep za mobilne storitve je bil odpravljen z julijem 2012.

V skladu s členom 36 Akta o pristopu Hrvaške mora Komisija pozorno spremljati vse zaveze, ki jih je Hrvaška prevzela v pristopnih pogajanjih, pri čemer se osredotoča zlasti na politiko konkurence, sodstvo in temeljne pravice ter svobodo, varnost in pravico. Akt določa tudi, da mora Komisija jeseni 2012 Evropskemu parlamentu in Svetu predložiti celovito poročilo o spremljanju.

To sporočilo povzema glavne ugotovitve celovitega poročila, ki ocenjuje napredek Hrvaške pri pripravah na pristop v obdobju od oktobra 2011 do septembra 2012, vsebuje splošno oceno ravni pripravljenosti za članstvo in poudarja področja, kjer so potrebna nadaljnja prizadevanja, da bo Hrvaška do 1. julija 2013 pripravljena za članstvo v EU.

¹ COM(2012) 186 final.

Poročilo ocenjuje raven pripravljenosti Hrvaške na podlagi političnih in gospodarskih meril za članstvo ter na podlagi zahteve o sprejetju in izvajanju pravnega reda Skupnosti, kot so bila določena na zasedanju Evropskega sveta v Københavnu leta 1993.

Ocena temelji na informacijah, ki jih je zbrala in analizirala Komisija, vključno s prispevkom Hrvaške, ter informacijah, ki so jih v okviru rednih stikov s Komisijo posredovale države članice, mednarodne organizacije in organizacije civilne družbe. Poročilo temelji tudi na ugotovitvah Komisije iz posodobljenih preglednic o spremljanju, delovnega orodja, namenjenega podrobnemu spremljanju vseh zavez Hrvaške v okviru pogajanj.

S tem poročilom hoče Komisija tudi pomagati Hrvaški pri nadaljnjih pripravah na članstvo.

2. SKLADNOST HRVAŠKE Z MERILI IZ KØBENHAVNA – POVZETEK UGOTOVITEV

2.1 Politična merila

Hrvaška še naprej izpolnjuje **politična merila**. Nadaljuje se delo na vseh področjih, na katera se nanašajo politična merila (stabilne institucije, ki zagotavljajo demokracijo, pravno državo in človekove pravice ter spoštovanje in varstvo manjšin), rezultati pa so že vidni.

Decembra 2011 so v pluralističnem ozračju potekale *parlamentarne volitve*, ki so bile izvedene učinkovito in pregledno. Izboljšati je treba vodenje seznama volivcev, ukrepi za to pa se že sprejemajo. Na področju *javne uprave* so potrebna nadaljnja prizadevanja za izboljšanje strokovnosti javnih služb. Treba je dokončati in učinkovito izvajati ustrezen pravni okvir, da bodo javne službe sodobne, zanesljive, pregledne in usmerjene k državljanom. Glede na nedavno precejšnje prestrukturiranje javne uprave in ob upoštevanju dodatnih odgovornosti, povezanih s članstvom v EU, mora Hrvaška nemudoma obravnavati omejene upravne zmogljivosti, ki jih navaja celovito poročilo o spremljanju, in zagotoviti, da to ne bo vplivalo na priprave za članstvo v EU.

Nadaljujejo se prizadevanja za okrepitev neodvisnosti, odgovornosti, nepristranskosti in strokovnosti *sodstva*. Reformirani državni sodni svet in državni tožilski svet še naprej delujeta neodvisno drug od drugega. Oba organa še naprej imenujeta sodne uradnike na podlagi preglednih, enotnih in objektivnih meril. Potrebna so prizadevanja za izboljšanje njunega delovanja, zlasti zaradi izvajanja njunih razširjenih nalog, ki vključujejo sistematično in natančno preverjanje prijav premoženja in proaktivno uporabo disciplinskih postopkov. Izboljšati je treba postopke za izbor in imenovanje sodnikov in tožilcev. Hrvaška še naprej izvaja različne ukrepe za izboljšanje učinkovitosti sodstva. Medtem ko se zaostanki pri reševanju starih kazenskih zadev še naprej zmanjšujejo, pa se je v zadnjih 18 mesecih povečalo število starih civilnih zadev. Ta splošni trend povečevanja števila nerešenih zadev, zlasti civilnih, gospodarskih in izvršilnih zadev ter prekrškov je zaskrbljujoč. Parlament mora sprejeti revidirano izvedbeno zakonodajo, ki jo je vlada sprejela julija 2012 in jo je treba izvajati, da bodo doseženi nadaljnji konkretni rezultati.

Še vedno se uporablja ustrezen pravni in institucionalni okvir za *boj proti korupciji*, ki se še naprej tudi uspešno izvaja. Organi pregona so še vedno proaktivni, zlasti pri zadevah na višji ravni. Pozornost je treba posvetiti korupciji na lokalni ravni, zlasti na področju javnih naročil. Hrvaška je izboljšala okrepljene preventivne ukrepe s pomočjo več preventivnih pravnih instrumentov. Vendar Hrvaška ne izvaja v celoti zakonodaje na področju navzkrižja interesov, poleg tega pa je tudi odpravila predhodne določbe o merilih za članstvo v nadzornih in upravnih odborih javnih družb. Sprejeti so bili prvi ukrepi za ustanovitev komisije za navzkrižje interesov; parlament je avgusta 2012 objavil razpis za prijavo interesa za izbor

članov komisije. Komisija mora biti vzpostavljena in začeti delovati nemudoma. Pozornost je treba nameniti področju uporabe in izvajanju zakonodaje o dostopu do podatkov. Hrvaška je napredovala na področju policijskega sodelovanja in boja proti organiziranemu kriminalu. Nadaljujejo se dejavnosti za uskladitev nacionalne zakonodaje s pravnim redom EU in za soočanje s prihodnjimi izzivi na področju boja proti organiziranemu kriminalu v EU.

Kar zadeva *človekove pravice in varstvo manjšin*, se človekove pravice na splošno še naprej dokaj dobro spoštujejo, pozornost pa je treba posvetiti pravicam lezbijk, homoseksualcev, biseksualcev in transseksualcev. Paradi ponosa v Splitu in Zagrebu sta potekali brez večjih incidentov, hrvaška vlada pa si je močno prizadevala za nemoten potek.

Kar zadeva spoštovanje in varstvo manjšin ter kulturnih pravic, se varstvo manjšin še naprej izboljšuje z izvajanjem ustreznih ukrepov, vključno z ustavnim zakonom o pravicah narodnostnih manjšin. Vendar pa zaposlovanje manjšin v državni upravi in sodstvu še vedno ne dosega zahtev iz zakona. V skladu z ustavo je bilo na parlamentarnih volitvah decembra 2011 izvoljenih osem predstavnikov narodnostnih manjšin. Vendar pa mora Hrvaška še naprej spodbujati strpnost do manjšin, zlasti do hrvaških Srbov, ter sprejeti ukrepe za zaščito tistih, ki bi še vedno lahko bili žrtve groženj oziroma diskriminacije, sovražnosti ali nasilja. Romska manjšina živi v zelo težkih življenjskih razmerah; izzivi ostajajo na področju izobraževanja, socialnega in zdravstvenega varstva, zaposlovanja ter dostopa do osebnih dokumentov.

Razmere na področju vračanja beguncev so se izboljšale, še naprej pa se izvajajo tudi programi pomoči za nastanitev, čeprav nekoliko počasneje. Izboljšati je treba pogoje za trajnostno vračanje beguncev.

Kar zadeva *vojne zločine*, Hrvaška še naprej sodeluje z Mednarodnim kazenskim sodiščem za nekdanjo Jugoslavijo (ICTY) ter nadaljuje z obravnavo domačih vojnih zločinov. Treba pa je okrepiti boj proti nekaznovanju vojnih zločinov, saj jih večina še ni bila uspešno kazensko preganjana. Sprejeti je treba ukrepe, s katerimi se bosta pričam lažje omogočila varstvo in udeležba na sojenjih, zlasti v zadevah, prenesenih na specializirana sodišča. Kar zadeva *regionalno sodelovanje*, Hrvaška ohranja dialog s sosednjimi državami, da bi se razrešila odprta dvostranska vprašanja. Deklaracija hrvaškega parlamenta iz oktobra 2011 o spodbujanju evropskih vrednot v jugovzhodni Evropi poudarja odločno zavezanost Hrvaške podpori drugim državam v regiji pri njihovem približevanju EU. Hrvaška še naprej sodeluje na področju vojnih zločinov na dvostranski in regionalni ravni, poteka pa tudi dobro sodelovanje med sodnimi organi, zlasti tožilci. Hrvaška še naprej aktivno prispeva k procesu sarajevske deklaracije. Aprila 2012 je v Sarajevu potekala mednarodna donatorska konferenca, da bi se zagotovilo financiranje trajne rešitve za vse begunce v regiji, ki so bili razseljeni zaradi oboroženih konfliktov v nekdanji Jugoslaviji v 90. letih prejšnjega stoletja. Hrvaška mora zagotoviti potrebno dodatno financiranje.

Potreben je celovit pregled primerov pogrešanih oseb kot pomemben korak v procesu sprave v regiji.

Kar zadeva *dvostranske odnose*, se je začel postopek mednarodne arbitraže v zvezi z mejo med Hrvaško in Slovenijo. Prvo proceduralno srečanje arbitražnega sodišča je potekalo 13. aprila 2012. Pri določitvi meje s Srbijo, Črno Goro ter Bosno in Hercegovino še ni bilo konkretnega napredka.

2.2 Gospodarska merila

Gospodarstvo Hrvaške se je sredi leta 2011 začasno stabiliziralo, proti koncu leta pa je padlo nazaj v recesijo. Krčenje gospodarske aktivnosti se je nadaljevalo v prvi polovici leta 2012. Nezaposlenost ter javni primanjkljaj in dolg, ki so bili že tako visoki, so se v letu 2011 še povečevali. Ključna šibka točka hrvaškega gospodarstva je velika zunanja zadolženost.

Kar zadeva gospodarska merila, ima Hrvaška delujoče tržno gospodarstvo. Z učinkovitim izvajanjem nujno potrebnih strukturnih reform bi morala biti Hrvaška kratkoročno sposobna spoprijeti se s pritiski konkurence in tržnimi silami v Uniji.

Ohranjeno je bilo splošno politično soglasje o temeljih tržnega gospodarstva. Ob upoštevanju obstoječih omejitev je makroekonomska politika na splošno ustrezna. Zaradi šibkih inflacijskih pritiskov je centralni banki uspelo ohraniti stabilen devizni tečaj in finančno stabilnost, hkrati pa lahko nadaljuje relativno ohlapno monetarno politiko. Bančni sektor je ostal dobro kapitaliziran. Na proračunskem področju so si pristojni organi prizadevali omejiti rast primanjkljaja z omejevanjem odhodkov. Primanjkljaj tekočega računa je ostal na nizki ravni, saj se je ponovno povečanje uvoza izravnilo z naraščajočim izvozom. Bruto zunanji dolg se je stabiliziral, čeprav na zelo visoki stopnji.

Izvajanje nekaterih strukturnih reform je bilo počasno, zlasti na področju privatizacije in prestrukturiranja podjetij, ki poslujejo z izgubo, na nekaterih področjih pa praktično ni bilo reform. Zlasti na področju trga dela, kjer sta že tako nizki stopnji zaposlenosti in delovne aktivnosti še dodatno upadli, so reforme še vedno v zgodnji fazi in jih je treba nujno pospešiti. Naložbeno okolje je bilo še naprej neugodno zaradi prevelike regulativne obremenitve, dolgotrajnih postopkov, negotovosti v pravnem okolju, nepredvidljivosti upravnih odločitev in številnih nedavnih davkov. Socialni transferji, ki predstavljajo sorazmerno visok delež javnih proračunov, so bili še naprej slabo usmerjeni. Glede na potrebo po doseganju fiskalne vzdržnosti v srednjeročnem obdobju bi bilo mogoče proračunski postopek še izboljšati. Večja učinkovitost javne porabe je še vedno ključen izziv.

2.3 Sposobnost za prevzem obveznosti članstva

Kar zadeva njeno **sposobnost za prevzem obveznosti članstva**, Hrvaška še naprej napreduje pri sprejemanju in izvajanju zakonodaje EU in pravkar zaključuje usklajevanje s pravnim redom. Kljub temu je Komisija opredelila nekaj področij, ki zahtevajo nadaljnjo pozornost. Hrvaške oblasti morajo sprejeti vse potrebne ukrepe, da se zagotovi, da bo država do 1. julija 2013 v celoti pripravljena za članstvo, tudi kar zadeva upravne zmogljivosti za izvajanje pravnega reda.

V skladu s členom 36 Akta o pristopu je v tem oddelku posebna pozornost namenjena politiki konkurence, sodstvu in temeljnim pravicam ter svobodi, varnosti in pravici.

Poglavje 8: Politika konkurence

Hrvaška na splošno izpolnjuje zaveze in zahteve na področju politike konkurence, ki izhajajo iz pristopnih pogajanj, in bi morala biti od pristopa sposobna izvajati pravni red. Nujno je treba nameniti pozornost podpisu pogodb za privatizacijo ladjedelnic v težavah.

Hrvaška je svojo zakonodajo na področju **preprečevanja monopolov, združitvev in državne pomoči** v veliki meri uskladila s pravnim redom EU. Prav tako je ohranila pozitivno bilanco pri izvrševanju zakonodaje na tem področju. Hrvaška agencija za konkurenco je popolnoma

operativna in neodvisna pri delovanju; svoje naloge izvaja v skladu z veljavno zakonodajo. Vzpostavljen je ustrezen sistem za nadzor združitvev in državnih pomoči.

Na področju **preprečevanja monopolov, združevanj in državne pomoči** je agencija za konkurenco od 1. oktobra 2011 izdala 29 odločb in 25 mnenj. Agencija vladi še naprej zagotavlja presoje osnutkov zakonov in druga strokovna mnenja.

Na področju **državne pomoči** je agencija sprejela 30 odločb, od katerih jih je 13 vključevalo sheme pomoči, 17 pa se jih je nanašalo na posamezne ukrepe pomoči.

Kar zadeva obveznosti Hrvaške glede poročanja o železarski in jeklarski industriji, so bila prva poročila Komisiji predložena 15. decembra 2011 in 18. junija 2012 v skladu z zahtevami, določenimi med pogajanjmi.

Železarna Sisak mora še vrniti prejeto pomoč. Oktobra 2011 so se lastniki odločili, da jo bodo zaprli in prodali, zaradi česar se je proizvodnja popolnoma zaustavila. Lastniki so železarno CMC Sisak prodali novemu vlagatelju, italijanski skupini Danieli.

Poročila vsebujejo tudi posodobljene podatke o stečajnem postopku druge železarne, Željezare Split.

Kar zadeva obveznosti Hrvaške glede poročanja o sektorju ladjedelništva, je ta 16. januarja 2012 predložila prvo šestmesečno poročilo o prestrukturiranju ladjedelnic v težavah, kot določa Priloga VIII Akta o pristopu. Poročilo vsebuje tudi podatke o ukrepih, ki so bili sprejeti za ponovno doseganje rentabilnosti podjetij, porabljeni pomoči, lastnem prispevku in proizvodnih zmogljivostih v skladu z metodologijo za spremljanje izvajanja, ki jo je Hrvaška sprejela skupaj s Komisijo. Vsebuje tudi podrobnosti o sporazumih, ki urejajo stvarno pravo v kontekstu prisilnega odkupa v pomorstvu. Hrvaška je 16. julija 2012 predložila svoje drugo šestmesečno poročilo o prestrukturiranju hrvaškega sektorja ladjedelništva. Poleg tega je predložila prvo poročilo o letnem iznosu ladjedelnic v prestrukturiranju.

Marca 2012 je bila sprejeta ponudba za ladjedelnico *Brodosplit* in Hrvaška je navedla, da bo v kratkem podpisana pogodba o privatizaciji. Ponudbi za ladjedelnici *Kraljevica* in *Brodotrogir* je vlada zavrnila, ponudbo za ladjedelnico *3. Maj* pa je potencialni vlagatelj umaknil. Vlada se je odločila začeti stečajni postopek za *Kraljevico* ter poiskati nove možnosti za privatizacijo in prestrukturiranje za ladjedelnici *3. Maj* in *Brodotrogir*.

Hrvaška mora nujno podpisati pogodbo o privatizaciji ladjedelnice *Brodosplit* na podlagi pozitivne odločitve Komisije iz avgusta 2012, ter najti rešitev za ladjedelnici *3. Maj* in *Brodotrogir*, da bo do pristopa izpolnila zahteve iz priloge k Pogodbi o prestrukturiranju ladjedelnic.

Kar zadeva obstoječo pomoč, je Hrvaška Komisiji predložila seznam 11 ukrepov pomoči, za katere želi, da se na dan pristopa štejejo kot obstoječa pomoč. Sedem od teh ukrepov je vključenih v Akt o pristopu. Hrvaška mora zagotoviti nadaljnje informacije o preostalih ukrepih, da bo lahko Komisija dokončala svojo oceno.

Poglavje 23: Sodstvo in temeljne pravice

Hrvaška na splošno izpolnjuje zaveze in zahteve, ki izhajajo iz pristopnih pogajanj na področju sodstva in temeljnih pravic in bi morala biti od pristopa sposobna izvajati pravni red

EU, kot je določeno za 10 področij v Prilogi VII Akta o pristopu. Kljub temu pa so potrebna večja prizadevanja za nadaljnjo krepitev pravne države z izboljševanjem uprave in pravosodnega sistema ter za boj proti korupciji in njeno učinkovito preprečevanje. Preganjanje domačih vojnih zločinov, spoštovanje človekovih pravic in varovanje manjšin zahtevajo nenehno pozornost.

1) Nadaljnje zagotavljanje učinkovitega izvajanja strategije in akcijskega načrta za reformo sodstva

Izvajanje strategije in akcijskega načrta za reformo sodstva poteka na splošno v skladu z zastavljenimi roki, vključno z zakonodajnim usklajevanjem na več področjih. Vzpostavljene so bile delovne skupine za nadaljnje izboljšanje ustrezne zakonodaje in povečanje usklajenosti pravnih instrumentov. Izboljšati je treba načrtovanje človeških virov, tudi za dolgoročne potrebe sodstva. Sredstva, ki so na voljo sodstvu, ostajajo na nespremenljivi ravni, tj. okrog 337 milijonov EUR oziroma 0,7 % BDP. Februarja 2012 je bil ustanovljen svet za spremljanje izvajanja strategije za reformo sodstva, ki se osredotoča predvsem na učinkovitost sodnih postopkov. Oktobra 2011 so bile sprejete spremembe zakona o državnem sodnem svetu, da se povečajo možnosti za premeščanje sodnega osebja glede na potrebe.

2) Nadaljnja krepitev neodvisnosti, odgovornosti, nepristranskosti in strokovnosti sodstva

Nadaljuje se izvajanje različnih ukrepov, sprejetih v letih 2010 in 2011, za okrepitev neodvisnosti, odgovornosti, nepristranskosti in strokovnosti sodstva. Reformirani državni sodni svet in državni tožilski svet še naprej delujeta neodvisno drug od drugega.

Oba organa še naprej imenujeta sodne uradnike na podlagi preglednih, enotnih in objektivnih meril. Od leta 2011 je bilo imenovanih 63 sodnikov. Uvedene so bile izboljšave pri izvajanju prehodnega sistema imenovanj sodnikov in tožilcev, vključno z večjo preglednostjo ocenjevanja razgovorov, s poudarkom na zagotavljanju enake obravnave vseh kandidatov. To je pomembno za zadnje mesece izvajanja prehodnega sistema, in sicer do decembra 2012. Izkušnje, pridobljene z izvajanjem prehodnega sistema, bi bilo treba uporabiti pri izvajanju novega sistema imenovanj prek državne šole za sodnike in tožilce, ki bo začela delovati januarja 2013. Te izkušnje bi bilo treba upoštevati tudi pri posodobitvi postopka izbire za premestitev sodnikov na drug položaj. Prva generacija študentov državne šole za sodnike in tožilce zaključuje drugo šolsko leto. Vpis 55 študentov druge generacije pa se je zavlekel, saj so bili kandidati, ki bodo začeli s programom septembra, izbrani šele julija.

Državni sodni svet je začel izvajati novi sistem za prijavo premoženja sodnikov. Proti sodnim uradnikom, pri katerih se ugotovijo kršitve, se sprejmejo disciplinski ukrepi. Tako državni sodni svet kot tudi državni tožilski svet sta postala bolj proaktivna. Še vedno pa je treba izboljšati rezultate pri izvajanju novih disciplinskih postopkov.

Državnemu sodnemu svetu in državnemu tožilskemu svetu je treba za učinkovitejše delovanje zagotoviti dodatne administrativne vire, pri izvajanju svojih razširjenih nalog pa morata izkazati neodvisnost in odgovornost, vključno s sistematičnim in natančnim preverjanjem prijav premoženja in proaktivno uporabo disciplinskih postopkov.

Treba je spremeniti sekundarno zakonodajo, da se omeji imuniteta sodnikov ter tako dokonča zakonodajni okvir na tem področju, zagotoviti pa je treba tudi nadaljnja navodila glede uporabe kodeksa ravnanja.

Pravna akademija še naprej dobro deluje. Nadaljujejo se strokovni programi usposabljanja, vključno z začetnim usposabljanjem. Okrepilo se je usposabljanje o zakonodaji EU. Pravna akademija je bolj vključena v dejavnosti na ravni Evrope, Hrvaška pa je s Komisijo podpisala memorandum o soglasju o sodelovanju v programih EU na področju civilnega in kazenskega prava. Vendar pa je zmanjšanje razpoložljivih sredstev (za približno 28 % leta 2012 v primerjavi z letom 2011) negativno vplivalo na delovanje akademije. Treba je poskrbeti, da bodo sodniki od pristopa dalje popolnoma pripravljeni na izvajanje zakonodaje in sodne prakse EU.

3) Nadaljnje izboljšanje učinkovitosti sodstva

Hrvaška še naprej izvaja različne ukrepe za izboljšanje učinkovitosti sodstva. V prvi polovici leta 2012 so se zaostanki pri reševanju kazenskih zadev še zmanjšali za približno 12 %, število starih civilnih zadev pa se je zmanjšalo za približno 5 %. Vendar pa so potrebna večja prizadevanja za nadaljnje zmanjšanje števila nerešenih civilnih in gospodarskih zadev. V prvi polovici leta 2012 je bilo začelih več zadev (844 218) kot jih je bilo rešenih (836 160).

Tudi število izvršilnih zadev se je v prvi polovici leta 2012 povečalo za približno 5 %, čeprav je sistem izvrševanja za denarne zahtevke, ki ga vodi finančna agencija Fina, dobro deloval. Julija 2012 je vlada parlamentu predložila predloge za novo izvedbeno zakonodajo, ki ne določa več uvedbe sodnih izvršiteljev. Ko bo novi sistem sprejet, bo moral dokazati, da lahko zagotavlja izvrševanje sodnih odločb in nalogov za izvršbo ter zmanjša zaostanek pri reševanju izvršilnih zadev. Dodatno pozornost je treba posvetiti temu, da bodo višja sodišča, vključno z vrhovnim sodiščem, zmogla nesorazmerno povečanje ob napredovanju zadev skozi sistem. Novi sistem upravnega sodstva je začel veljati 1. januarja 2012, čeprav z nekaj zamude pri zaposlovanju potrebnega osebja. Hrvaška mora še naprej odločno izvajati predvidene ukrepe za takojšnjo in kratkoročno povečanje učinkovitosti, zlasti za zagotovitev boljših rezultatov pri obravnavanih zadevah in zmanjšanja števila starih zadev.

Dosežen je bil določen napredek na področju fizične infrastrukture in informatizacije sodišč. Nadaljuje se združevanje sodišč v okviru procesa njihove racionalizacije. Na 33 občinskih sodiščih se uvaja celoviti sistem vodenja zadev. Ko bo proces končan, bodo vključena skoraj vsa sodišča na Hrvaškem. Vendar pa bi bilo treba sistem uvesti na vseh sodiščih, tudi na višjem gospodarskem sodišču, za upravljanje prekrškov pa tudi na višjem sodišču za prekrške. Potrebne so tudi nadaljnje izboljšave pri zbiranju in analizi statističnih podatkov ter spremljanju splošne dolžine postopkov. Ne splošno potrebujejo sodišča za prekrške boljšo opremo in prostore. Potrebna so tudi nadaljnja prizadevanja za povečanje mobilnosti sodnikov in pripravo okvirnih meril za ocenjevanje njihove produktivnosti.

4) Nadaljnje izboljševanje obravnave domačih vojnih zločinov

Hrvaška nadaljuje z obravnavo domačih vojnih zločinov. Izvajati se je začela strategija za reševanje problema nekaznovanosti, pri čemer je bilo obravnavanih več prednostnih zadev, opredeljenih na nacionalni in regionalni ravni. Sledile so nadaljnje aretacije, obtožnice in sodne odločbe. Vendar pa večina zadev še ni bila obravnavanih na sodišču. Nadaljuje se z bolj usklajenim pristopom k sojenju, pri čemer je bilo še več zadev prenesenih na štiri specializirana sodišča (87). Sprejeti so bili ukrepi za zaščito prič z boljšo podporo zanje na nekaterih sodiščih. Posodobiti bi bilo treba podatkovno bazo za vojne zločine, da bo iskanje informacij bolj analitično, učinkovito pa bi jo morali uporabljati tudi okrožni tožilci. Sodišča bi se morala še bolj specializirati za sojenja v zvezi z vojnimi zločini s posebnim usposabljanjem sodnikov in bi se morala pripraviti na naraščajoče število zadev. Hrvaška

mora neprekinjeno pozornost posvečati zaščiti prič in njihovi udeležbi na sojenjih v zvezi z vojnimi zločini, zlasti v zadevah, prenesenih na specializirana sodišča. Nadaljevati bi bilo treba s pregledom zadev, obravnavanih v odsotnosti. S sprejetjem *zakona o razveljavitvi nekaterih pravnih aktov sodnih organov nekdanje jugoslovanske ljudske armade, nekdanje Socialistične federativne republike Jugoslavije in Republike Srbije* oktobra 2011 so se pojavili pomisleki glede prihodnjega dvostranskega sodelovanja s Srbijo pri obravnavi vojnih zločinov. Po mnenju predsednika ustavnega sodišča je zakon sporen iz procesnih razlogov. Hrvaška se je povezala s Srbijo, da bi obravnavali možne škodljive učinke zakona, ter začela z njo tehnična pogajanja o sporazumu o sodelovanju na tem področju.

Potrebna so nadaljnja prizadevanja za boj proti nekaznovanju, zlasti ker za večino zadev še ni bila izrečena pravnomočna sodba ali pa jih je treba še preiskati. Hrvaška mora neprekinjeno pozornost posvečati zaščiti prič in njihovi udeležbi na sojenjih v zvezi z vojnimi zločini, zlasti v zadevah, prenesenih na specializirana sodišča.

5) Nadaljnje trajno doseganje opaznih rezultatov z uspešnimi, učinkovitimi in nepristranskimi preiskavami, pregonom in sodnimi odločbami v zadevah v zvezi z organiziranim kriminalom in korupcijo na vseh ravneh, tudi korupcijo na visoki ravni, in v izpostavljenih sektorjih, kot so javna naročila

Še vedno deluje ustrezen pravni in institucionalni okvir za boj proti korupciji in organiziranemu kriminalu, še naprej pa se beležijo tudi rezultati pri izvajanju. Organi pregona so še vedno proaktivni, zlasti pri zadevah na višji ravni. Nedavni razvoj vključuje obsodbo nekdanjega direktorja družbe v državni lasti, župana in sodnika okrožnega sodišča zaradi zlorabe uradnega položaja in obtožnico zoper politično stranko zaradi korupcije. Medtem ko so organi kazenskega pregona še naprej osredotočeni na bolj zapletene zadeve na višji ravni, se skupno število obravnavanih zadev zmanjšuje.

Pozornost je treba posvetiti korupciji na lokalni ravni, zlasti na področju javnih naročil. Na vseh ravneh je treba bolje izvajati pravni okvir za zaseg in zaplembo sredstev.

Več pozornosti je treba posvetiti sistemu nadzora nad zavrnitvijo kazenskih zadev s strani tožilcev. Sedanji sistem ne določa neodvisnih pregledov odločitev državnih tožilcev glede zavrnitev poročil o kriminalu.

Imenovanih je bilo več višjih policijskih uradnikov. Zagotoviti bi bilo treba izvajanje zakona o policiji, zlasti zaradi depolitizacije policije in povečanja njene strokovnosti.

6) Nadaljnje izboljševanje rezultatov v okviru okrepljenih preventivnih ukrepov pri boju proti korupciji in navzkrižju interesov

Hrvaška je izboljšala rezultate v okviru okrepljenih preventivnih ukrepov pri boju proti korupciji s pomočjo več pravnih aktov, na primer v zvezi s financiranjem političnih strank in volilnih kampanj, dostopom do informacij in javnimi naročili. Vendar pa Hrvaška ne izvaja učinkovito vseh pravnih ukrepov za preprečevanje navzkrižja interesov.

Kar zadeva financiranje političnih strank in volilnih kampanj, je bila državna volilna komisija, ki je nadzorni organ, okrepljena, od decembra 2011 pa se uporabljajo nova pravila za splošne volitve, pri čemer ni bilo večjih težav, ugotovljenih pa je bilo malo pomanjkljivosti. Vzpostavljena je bila delovna skupina, ki naj bi pri pripravi lokalnih volitev v letu 2013 upoštevala pridobljene izkušnje. Potrebna so nenehna prizadevanja za učinkovit nadzor financiranja političnih strank, tudi izven predvolilnega obdobja.

Uporabljajo se nova pravila za dostop do informacij. V zvezi s tem so bile pri sodiščih vložene prve pritožbe. Vendar pa urad za varstvo podatkov, ki je odgovoren za izvajanje zakona, izvajanje težko spremlja, saj mu je leta 2011 poročilo predložila manj kot polovica zadevnih institucij. Leta 2011 se za zaupne podatke ni uporabljal preskus javnega interesa. Sedanja praksa upravnega sodišča je, da potrdi obstoj takih podatkov in zavrne dostop do njih. Prakso uporabe preskusa javnega interesa za zaupne podatke je treba razviti, tudi prek zakonodajnih sprememb.

Nova zakonodaja o javnih naročilih, ki je začela veljati januarja 2012, določa večjo preglednost, vključno z objavo informacij o dejanskem izvajanju pogodb. Ključno je učinkovito izvajanje te zakonodaje.

V začetku leta 2011 je bila sprejeta boljša in strožja zakonodaja na področju navzkrižja interesov, vendar pa nova komisija za navzkrižje interesov še ni bila imenovana, kar odlaga izvajanje zakonodaje. Sprejeti so bili prvi ukrepi za ustanovitev komisije; parlament je avgusta 2012 objavil razpis za prijavo interesa za izbor članov komisije. Sistem za preverjanje izjav o premoženjskem stanju in nezakonito pridobljenega premoženja je treba okrepiti in učinkovito izvajati.

Določbe predhodne zakonodaje o merilih za članstvo v nadzornih in upravnih odborih javnih družb so bile odpravljene. Hrvaška mora zagotoviti učinkovit sistem za preprečevanje korupcije v podjetjih v državni lasti. Nemudoma je treba ustanoviti komisijo za navzkrižje interesov. Še bolj je treba okrepiti pojem politične odgovornosti in nične tolerance do korupcije.

7) Nadaljnja krepitev varovanja manjšin, med drugim z učinkovitim izvajanjem ustavnega zakona o pravicah narodnostnih manjšin

Še naprej se izvaja ustavni zakon o pravicah narodnostnih manjšin. Decembra 2011 je bilo izvoljenih osem poslancev, ki predstavljajo nacionalne manjšine. Vlada je za obdobje 2011–2014 sprejela nekatere ukrepe za izvajanje načrta za zaposlovanje pripadnikov manjšin iz maja 2011. Zaposlovanje manjšin v državni upravi in sodstvu še vedno ne dosega zahtev iz ustavnega zakona o pravicah narodnostnih manjšin. Medtem ko je to deloma mogoče pojasniti z relativno malo novimi zaposlitvami zaradi splošne gospodarske krize, pa so potrebna večja prizadevanja za zagotovitev izvajanja tega načrta, tudi z obsežnejšim spremljanjem.

Hrvaška mora tudi še naprej spodbujati strpnost do manjšin, zlasti do Srbov, ter sprejeti ustrezne ukrepe za zaščito tistih, ki bi še vedno lahko bili žrtve groženj oziroma diskriminacije, sovražnosti ali nasilja. Romska manjšina živi v zelo težkih razmerah; izzivi ostajajo na področju izobraževanja, socialnega in zdravstvenega varstva, zaposlovanja ter dostopa do osebnih dokumentov.

8) Nadaljnje reševanje nerešenih vprašanj v zvezi z vračanjem beguncev

Še naprej se izvajajo programi nastanitve beguncev povratnikov, čeprav počasneje. Do avgusta 2012 je bilo rešenih 259 zadev iz načrta iz marca 2011 za razrešitev približno 2 350 preostalih vlog, pri čemer se je 139 družin že lahko vselilo v svoja stanovanja. Do avgusta 2012 je število odobrenih stanovanjskih pomoči za 1 305 preseгло predvideno število teh pomoči. Treba je obravnavati še 106 pritožb na zavrnjene zahteve za obnovo stanovanjskih objektov. Nadaljuje se izvajanje odločbe o priznavanju pravic do pokojnine. Hrvaška z drugimi državami regije prav tako še naprej sodeluje v sarajevskem procesu, kjer je

bil dosežen napredek, zlasti pri regionalnem stanovanjskem projektu. Novi sistem nakupnih opcij pod ugodnimi pogoji za upravičence v okviru stanovanjskega projekta se je izvajal le v omejenem obsegu, v zvezi s 15 naložbami, ki niso bile zahtevane, pa ni bilo opaznega napredka. Nadalje je treba razviti pogoje za trajnostno vračanje beguncev.

9) Nadaljnje izboljševanje varstva človekovih pravic

Človekove pravice so na splošno še naprej dokaj dobro spoštovane. Vendar pa je treba strožje uporabljati obstoječe pravne določbe. Splošni varuh človekovih pravic in specializirani varuhi imajo še naprej pomembno vlogo pri varstvu človekovih pravic. Vendar pa je treba zagotoviti ukrepanje na podlagi priporočil varuhov. Ustavno sodišče je iz procesnih razlogov preklicalo zakon o združitvi urada varuha s centrom za človekove pravice ter tremi varuhi, specializiranimi za enakost spolov ter pravice otroka in invalidov. Nova zakonodaja, ki ne predvideva več združitve uradov, je bila sprejeta julija 2012. Urade varuhov je treba okrepiti za nadaljnje izboljšanje sistema varstva človekovih pravic. To vključuje zagotavljanje zadostnega financiranja in ustreznih prostorov ter vzpostavitev skupne podatkovne baze.

Hrvaška je dosegla dodaten napredek pri izvajanju protidiskriminacijskega zakona in zakona o kaznivih dejanjih iz sovraštva. To področje je treba še naprej razvijati, pri tem pa je treba zagotoviti uporabo odvračilnih sankcij. Parlament je septembra 2012 sprejel spremembe protidiskriminacijskega zakona. Paradi ponosa v Splitu in Zagrebu sta potekali brez večjih incidentov, hrvaška vlada pa si je močno prizadevala za nemoten potek. Lezbijke, homoseksualci, biseksualci in transseksualci se še vedno soočajo z grožnjami in napadi. Izboljšati je treba pravni okvir za brezplačno pravno pomoč, da se izboljša dostop do nje ter spodbuja vloga NVO pri nudenju pravne pomoči.

10) Nadaljnje polno sodelovanje z Mednarodnim kazenskim sodiščem za nekdanjo Jugoslavijo

Hrvaška še naprej polno sodeluje z Mednarodnim kazenskim sodiščem za nekdanjo Jugoslavijo. Pri preiskavah, povezanih z iskanjem manjkajočih vojaških dokumentov, ki jih zahteva urad tožilca sodišča, ali ugotavljanjem, kaj se je z njimi zgodilo, Hrvaška ni dosegla posebnega napredka. Prošnjo Hrvaške, da v pritožbi zoper sodbo z dne 15. aprila 2011 v zadevi v zvezi s hrvaškima generaloma Gotovino in Markačem deluje v vlogi prijatelja sodišča (*amicus curiae*), je sodišče zavrnilo. Vrhovni tožilec mednarodnega kazenskega sodišča za nekdanjo Jugoslavijo je izdal pozitivno poročilo o sodelovanju Hrvaške s sodiščem.

Poglavje 24: Pravica, svoboda in varnost

Hrvaška na splošno izpolnjuje zaveze in zahteve na področju svobode, varnosti in pravice, ki izhajajo iz pristopnih pogajanj, in bi morala biti od pristopa sposobna izvajati pravni red. Potrebna so večja prizadevanja na področju migracij, vizumske politike, upravljanja meja in boja proti organiziranemu kriminalu, tudi na področju trgovine z ljudmi in boja proti terorizmu, da se zagotovi, da bo Hrvaška do datuma pristopa zaključila svoje priprave za članstvo.

Zakonodajo na področju **migracij** je Hrvaška nadalje uskladila s pravnim redom EU in priprave na tem področju so skoraj končane. Število prijetih nezakonitih migrantov je v letu 2011 naraslo na 3 461. V istem obdobju je bilo odkritih 552 mladoletnih nezakonitih migrantov brez spremstva (njihovo število je skoraj dvakrat večje glede na predhodno leto). Na področju ponovnega sprejema je opaziti dobro sodelovanje z drugimi državami v regiji;

sporazum z Bosno in Hercegovino je začel veljati aprila 2012. Marca 2012 je bil podoben sporazum podpisan z Nemčijo. V Jezevu poteka gradnja objekta za mladoletne in druge ranljive skupine nezakonitih migrantov. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za začetek gradnje dveh dodatnih tranzitnih sprejemnih centrov za nezakonite migrante. Na področju migracij je januarja 2012 začel veljati nov zakon o tujcih, ki nacionalno zakonodajo nadalje usklajuje s pravnim redom na tem področju. Brez odlašanja je treba nadaljevati pripravo nove strategije za migracije.

Hrvaška bo morala izvajati pravni okvir za mladoletne osebe brez spremstva z vzpostavitvijo ustrezne pomoči zanje ter pred pristopom začeti graditi sprejemne centre za nezakonite migrante. Glede na naraščajoče število migrantov, ki vstopijo v državo, zlasti v obmejnih regijah, je treba poiskati alternativne začasne rešitve.

Uskladitev zakonodaje na področju **azila** s pravnim redom EU je Hrvaška že skoraj dokončala. Med pripravami je treba zagotoviti ustrezne institucionalne zmogljivosti na tem področju, in sicer dovolj usposobljenega osebja, saj se število prosilcev za azil v državi stalno povečuje.

Marca 2012 je bila sprejeta izvedbena zakonodaja na področju brezplačne pravne pomoči med azilnim postopkom. Upravna sodišča so od januarja 2012 prevzela odgovornost za drugostopenjske zadeve na področju azila. Po trimesečnem prehodnem obdobju je komisija za azil marca 2012 prenehala z delom. Zapolnjena so bila prva mesta sodnikov in upravnega osebja na novih sodiščih, začelo pa se je tudi usposabljanje osebja na področju azila. Begunci imajo v praksi še vedno težave z izkoriščanjem pravic, ki jim jih podeljuje nacionalna zakonodaja. Nadaljevati je treba z zaposlovanjem in usposabljanjem sodnikov in uslužbencev na upravnih sodiščih. Število prosilcev za azil je močno naraslo; z 290 leta 2010 na 807 leta 2011. Ministrstvo za notranje zadeve je s podporo NVO pospešilo prizadevanja za zagotovitev nekaterih storitev prosilcem za azil, treba pa je še zagotoviti sodelovanje vseh ostalih ministrstev. Nadaljujejo se priprave za izvajanje dublinske uredbe in uredbe Eurodac, tudi z ustreznim usposabljanjem uslužbencev ministrstva za notranje zadeve in obmejne policije. Hrvaška bo morala beguncem zagotoviti popoln dostop do njihovih pravic.

Usklajevanje zakonodaje na področju **vizumske politike** je nekoliko napredovalo. Potreben je večji napredek, da bodo določbe glede vizumske obveznosti in potnih listih popolnoma usklajene s pravnim redom EU. Novi zakon o tujcih je začel veljati januarja 2012, ustrezna izvedbena zakonodaja pa še ni bila sprejeta. Kar zadeva vizumsko obveznost, je Hrvaška svojo zakonodajo popolnoma uskladila s pozitivnim seznamom EU iz Uredbe 539/2001. Potrebna je nadaljnja uskladitev z enotnim postopkom za izdajo vizumov in vizumskim zakonikom EU. Seznam držav, katerih državljani za vstop na hrvaško ozemlje potrebujejo vizum, še ni popolnoma usklajen s seznamom EU. Vlada je sprejela sklep o začasni liberalizaciji vizumskega režima za državljane Ruske federacije, Ukrajine in Kazahstana od 1. aprila do 31. oktobra 2012 za tranzit ali bivanje do 90 dni, kar ni v skladu s pravnim redom EU; sklep se bo prenehal uporabljati novembra. Biometrični potni listi ustrezajo standardom EU. Stare osebne izkaznice, izdane pred letom 2003, se še vedno uporabljajo, vendar je vlada avgusta 2012 sprejela sklep, da niso veljavne kot potne listine.

Kar zadeva **zunanje meje in schengenski pravni red**, postopek prilagajanja pravnemu redu zmerno napreduje. Potreben je nadaljnji napredek, da bo Hrvaška pripravljena na prevzem nadzora nad zunanjimi mejami EU. Zakon o nadzoru državnih meja in njegova izvedbena zakonodaja sta bili spremenjeni konec leta 2011. Aprila 2012 je bil revidiran akcijski načrt za celostno upravljanje meja. Delovati je začelo nacionalno pomorsko središče v Zadru, treba pa

je še zagotoviti njegovo povezavo z ustreznimi ministrstvi. Okrepilo se je sodelovanje z agencijo Frontex, ki obsega tudi sodelovanje Hrvaške pri različnih dejavnostih in skupnih operacijah. S sosednjimi državami potekajo redni usklajevalni sestanki, prav tako pa tudi skupne patrulje na mejah; okrepiti je treba sodelovanje s Srbijo in Črno Goro. Na mejnem prehodu Bajakovo-Batrovci je bila vzpostavljena skupna kontaktna točka s Srbijo, ki je v celoti operativna. Decembra 2011 je bil organiziran prvi usklajevalni sestanek z organi Bosne in Hercegovine za izvajanje sporazuma na področju nadzora državnih meja. Napredovale so tudi razprave z obema državama in Črno goro za uskladitev dvostranskih sporazumov o obmejnem prometu s pravnim redom EU. Te razprave je treba finalizirati pred pristopom. Sporazum o prostem tranzitu z Bosno in Hercegovino (neumski sporazum) je treba pred pristopom uskladiti s pravnim redom EU.

Cilji glede zaposlovanja v obmejni policiji, določeni za leto 2011, so skoraj izpolnjeni; v letu 2011 je bilo zaposlenih 308 novih policistov. Skupno število mejnih policistov od maja 2012 znaša 6 017, od tega jih 4 647 deluje na prihodnjih zunanjih mejah. Z zaposlovanjem je treba nadaljevati, da bodo doseženi schengenski standardi. Nadaljuje se osnovno in specialistično usposabljanje; treba je zagotoviti popolno usklajenost s skupnim osnovnim učnim načrtom, pri čemer mora biti specialistično usposabljanje sistematično vključeno v učni načrt obmejne policije.

Akcijski načrt za celostno upravljanje meja je deloma izveden; nekatere dejavnosti v zvezi z javnimi naročili tehnične opreme in infrastrukturami, načrtovane za leto 2011, so bile preložene na leto 2012. Zaostanke na tem področju je treba ustrezno spremljati in odpravljati, zlasti kar zadeva neumski koridor. Gradnjo novih mejnih prehodov na neumskem koridorju je treba zaključiti, da bodo ob pristopu operativni. Nadaljuje se nameščanje nacionalnega informacijskega sistema za upravljanje meja, vendar ta še ni nameščen na vseh mejnih prehodih. Od avgusta 2012 je deloval na 81 mejnih prehodih. Nadaljevati je treba s pripravami in ustreznim usposabljanjem.

Potrebna so prizadevanja za sklenitev medresorskega sporazuma in nadaljnje zaposlovanje, nakup opreme in usposabljanje, da bo nacionalno pomorsko središče v Zadru v celoti operativno. Sodelovanje med agencijami na področju celostnega upravljanja meja se nadaljuje, ni pa bila opravljena skupna analiza tveganj. Hrvaška bo morala odpraviti zamude pri izvajanju akcijskega načrta za celostno upravljanje mej, zlasti kar zadeva infrastrukturo. Vse dvostranske sporazume je treba še pred pristopom uskladiti s pravnim redom EU.

Hrvaška nadaljuje z usklajevanjem zakonodaje na področju **sodelovanja v civilnih in kazenskih zadevah** in priprave so skoraj končane. Oktobra 2011 sta bila podpisana sporazum o vzajemnem izvajanju kazenskih sodb s Črno Goro in sporazum o izročitvah z Nekdanjo jugoslovansko republiko Makedonijo. Ustanovljena je bila delovna skupina, ki se je večkrat sestala, da bi pripravila nov akt o mednarodnem zasebnem pravu. Napreduje tudi sodelovanje z Evropsko pravosodno mrežo v civilnih in gospodarskih zadevah; pripravlja se mreža nacionalnih kontaktnih točk.

Hrvaška mora še naprej krepiti medinstitucionalno usklajevanje pravosodnega sodelovanja.

Kar zadeva **polijsko sodelovanje in boj proti organiziranemu kriminalu**, se nadaljujejo dejavnosti za uskladitev nacionalne zakonodaje s pravnim redom EU in za spopadanje s prihodnjimi izzivi na področju boja proti organiziranemu kriminalu v EU. Hrvaška je na tem področju dosegla napredek, vendar mora glede na pomembne izzive v zvezi z organiziranim kriminalom v regiji ostati previdna.

Podpisanih je bilo več dvostranskih sporazumov na področju policijskega sodelovanja in boja proti organiziranemu kriminalu, sporazuma z Bolgarijo in Poljsko sta bila ratificirana. Nadaljuje se dobro sodelovanje z Evropolom. Imenovana sta bila dva nova uradnika za zvezo, in sicer za Evropol ter Bosno in Hercegovino. Napredovale so tehnične priprave in usposabljanje osebja za vzpostavitev urada za zahteve po dodatnih informacijah pri nacionalnih vnosih (Supplementary Information Request at the National Entry: SIRENE) in nacionalnega urada za schengenski informacijski sistem (Schengen Information System (SIS)). Vendar pa regulativnega okvira za urad SIS še ni. Sprejeti je treba odločitev o prostorih, osebju in proračunski dodelitvi sredstev za urad SIRENE.

Pravni okvir in institucije, pristojne za boj proti organiziranemu kriminalu, so učinkovito prispevali k odpravljanju tega pojava na nacionalni in mednarodni ravni, pri čemer je treba izpostaviti dobro stopnjo usklajenosti s standardi EU, ki je bila dosežena na tem področju. Nadaljujejo se dejavnosti za izboljšanje učinkovitosti policije. Vlada se je odločila, da ne bo revidirala zakona o policiji, ki je trenutno v veljavi; zakonodaja o njegovem izvajanju še vedno ni popolna, zato jo je treba nemudoma dopolniti. Ministrstvo za notranje zadeve mora razviti podporo IT, da se zagotovi pregledno izvajanje strategije za upravljanje človeških virov. Vse več je rezultatov pri obravnavi zadev organiziranega kriminala, tudi trgovine z drogami.

Izvajanje pravnega okvira o zasegu in zaplembi sredstev je treba konsolidirati, prav tako tudi usklajevanje kazenskih in finančnih preiskav. Skupna raven zaseženega in zaplenjenega premoženja je relativno nizka, zato so potrebna nadaljnja prizadevanja na tem področju. Vzpostavljen je sistem spremljanja za boj proti korupciji na področju upravljanja meja. Še vedno je treba posodobiti opremo in prostore regionalnega urada PNUSKOK v Splitu, uvesti pa je treba tudi operativne smernice in specialistično usposabljanje novih zaposlenih v uradu. Okrepiti je treba drugostopenjski organ, ki pregleduje zadeve kaznivih dejanj zoper javno upravo.

Zaradi podpisa priloge k protokolu o sodelovanju med organi, ki se ukvarjajo s korupcijo, organiziranim kriminalom ter povezanim kriminalom na področju pranja denarja in financiranja terorizma, je sodelovanje med agencijami pri izmenjavi podatkov o domnevnem pranju denarja in financiranju terorizma zdaj lažje. Nadaljuje se usposabljanje na področju ukrepov proti pranju denarja in boja proti kibernetickemu kriminalu. Povečati je treba upravne zmogljivosti na področju boja proti pranju denarja (*glej tudi Poglavje 4 – Prost pretok kapitala*) ter zmogljivosti organov pregona za izvajanje finančnih preiskav.

Novi kazenski zakonik, sprejet oktobra 2011, ločuje kaznivo dejanje trgovine z ljudmi in suženjstvo, pri čemer uvaja nove vrste izkoriščanja. Februarja 2012 je bil sprejet nov nacionalni akcijski načrt za boj proti trgovini z ljudmi za obdobje 2012–2015, marca 2012 pa je bil ustanovljen nacionalni odbor za boj proti trgovini z ljudmi.

Okrepiti je treba izvajanje zakonodajnega okvira o trgovini z ljudmi, pa tudi ozaveščenost javnosti, in tako zagotoviti lažje prepoznavanje in zaščito žrtev. Novi nacionalni odbor za boj proti trgovini z ljudmi se od začetka leta 2012 še ni sestel.

Leta 2011 je bilo prepoznanih samo 14 žrtev (leta 2010 sedem). Potrebni so nadaljnji ukrepi za njihovo rehabilitacijo in odškodnino. Usposabljanje sodnikov, tožilcev in drugih javnih uslužbencev, ki se ukvarjajo s trgovino z ljudmi, je treba izboljšati, saj izrekanje kazni v zadevah na tem področju močno zaostaja glede na druge vrste organiziranega kriminala.

Hrvaška bo morala pred pristopom dokončati številne ukrepe na tem področju. Vzpostaviti bo morala na primer regulativni okvir za urad SIS in urad SIRENE usposobiti za delovanje, posodobiti policijsko opremo in zmogljivosti urada PNUSKOK, povečati raven zaseženega in zaplenjenega premoženja in bolje usklajevati kazenske in finančne preiskave. V boju proti trgovini z ljudmi je treba posvetiti pozornost izvajanju ustreznega pravnega okvira in splošni opredelitvi politik na tem področju.

Svet bo v zvezi z nadzorom na notranjih mejah v skladu z veljavnimi schengenskimi postopki sprejel sklep o izvajanju ustreznih določb schengenskega pravnega reda na Hrvaškem, pri čemer bo upošteval poročilo Komisije, ki potrjuje, da Hrvaška še naprej izpolnjuje zaveze na tem področju, sprejete med pristopnimi pogajanj.

Druga poglavja pravnega reda EU

Hrvaška izpolnjuje zaveze in zahteve, ki izhajajo iz pristopnih pogajanj, in bo od pristopa lahko izvajala pravni red na področju *prostega gibanja delavcev, prava gospodarskih družb, prava intelektualne lastnine, finančnih storitev, informacijske družbe in medijev, ekonomske in monetarne politike, vseevropskih omrežij ter znanosti in raziskav, izobraževanja in kulture, pa tudi zunanje, varnostne in obrambne politike.*

Hrvaška izpolnjuje zaveze in zahteve, ki izhajajo iz pristopnih pogajanj, in bo od pristopa lahko izvajala pravni red na področju *prostega pretoka blaga, pravice do ustanavljanja in svobode opravljanja storitev, prostega pretoka kapitala, javnih naročil, prometne politike, energije, obdavčenja, statistike, socialne politike in zaposlovanja, podjetniške in industrijske politike, varstva potrošnikov in varovanja zdravja, carinske unije, zunanjih odnosov, finančnega nadzora ter finančnih in proračunskih določb.*

Vendar pa so za ta poglavja potrebna nadaljnja prizadevanja na naslednjih področjih:

Na področju *prostega pretoka blaga* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti pri horizontalnih ukrepih, pa tudi pri zakonodaji o proizvodih po starem in novem pristopu. Nujno je treba nameniti pozornost zahtevam Hrvaške za dodatno vmesno skladiščenje uvoženih naftnih derivatov.

Na področju *pravice do ustanavljanja in svobode opravljanja storitev* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti za uskladitev z direktivo o storitvah in na področju vzajemnega priznavanja poklicnih informacij, čeprav je bil na obeh področjih dosežen napredek.

Na področju *prostega pretoka kapitala* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti v zvezi s spremembami zakona o privatizaciji družbe INA in zakona o privatizaciji Telekoma, pa tudi v zvezi z zakonom o varstvu narave in izvajanjem akcijskega načrta proti pranju denarja.

Na področju *javnih naročil* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti za izvajanje novega zakona o javnih naročilih, zlasti na lokalni ravni, in sicer tudi zaradi prihodnjega upravljanja strukturnih skladov. Potrebne so tudi izboljšave sistema pravnih sredstev.

Na področju *prometne politike* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti za okrepitev upravne zmogljivosti agencije za varnost v železniškem prometu in vzpostavitev skupnega organa za preiskovanje nesreč v železniškem prometu.

Na področju *energije* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti za dokončanje uskladitve zakonodaje na področju notranjega trga z energijo ter zagotovitev razvoja konkurenčnega trga

za električno energijo in plin. Hrvaška si mora tudi še naprej prizadevati, da bo do leta 2020 izpolnjevala zahteve v zvezi s spodbujanjem energetske učinkovitosti in uporabe obnovljivih virov energije.

V zvezi z *obdavčenjem* so potrebna nadaljnja prizadevanja, da se zagotovi, da bodo z dnem pristopa vzpostavljeni vsi pomembni sistemi IT in da bo možna izmenjava podatkov z EU in drugimi državami članicami.

Na področju *statistike* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti za dokončanje priprav na področju programa prenosa podatkov ESA95, seznama postopkov in osnovnih statističnih podatkov, uporabljenih pri izračunu BND, ter statističnih podatkov o javnofinančnem primanjkljaju in dolgu.

Na področju *socialne politike in zaposlovanja* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti za dokončanje pravne uskladitve na področju enakih možnosti, odpravljanje strukturnih pomanjkljivosti trga dela, boljšo usmerjenost socialnih transferjev in okrepitev upravnih zmogljivosti.

Na področju *podjetniške in industrijske politike* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti za izboljšanje poslovnega okolja in uskladitev zakonodaje v zvezi z odpravljanjem zamud pri komercialnih transakcijah.

Na področju *varstva potrošnikov in zdravja* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti na področju oplojevanja z biomedicinsko pomočjo, kjer pravna uskladitev še ni dokončana, ter na področju krvi, tkiv in celic, kjer je treba posodobiti in prestrukturirati zmogljivosti za ravnanje z njimi v skladu s tehničnimi zahtevami EU, pa tudi kar zadeva zaposlovanje v pristojnem nacionalnem organu.

V zvezi s *carinsko unijo* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti da se zagotovi, da bodo z dnem pristopa vzpostavljeni vsi pomembni carinski sistemi IT in da bo možna izmenjava podatkov z EU in drugimi državami članicami.

Na področju *zunanjih odnosov* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti kar zadeva uskladitev dvostranskih naložbenih sporazumov, ki jih je Hrvaška sklenila s tretjimi državami, s pravnim redom EU.

Na področju *finančnega nadzora* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti za konsolidacijo splošnega delovanja notranjega nadzora javnih financ in zunanje revizije na centralni in lokalni ravni.

Na področju *finančnih in proračunskih predpisov* so potrebna nadaljnja prizadevanja, zlasti za nadaljnjo okrepitev zmogljivosti za učinkovito usklajevanje celotnega sistema lastnih sredstev po pristopu. Pospešiti je treba posodobitev strategije carinskih kontrol, da bo bolj osredotočena na naknadne kontrole po carinjenju.

Hrvaška na splošno izpolnjuje zaveze in zahteve, ki izhajajo iz pristopnih pogajanj, in bo od pristopa lahko izvajala pravni red na področju *politike konkurence, kmetijstva in razvoja podeželja, varnosti hrane, veterinarske in fitosanitarne politike, ribištva, regionalne politike in usklajevanja strukturnih instrumentov, sodstva in temeljnih pravic, svobode in varnosti ter okolja*.

Vendar pa so za ta poglavja še vedno potrebna večja prizadevanja na naslednjih področjih:

Na področju *kmetijstva in razvoja podeželja* so potrebna večja prizadevanja na področju neposrednih plačil in razvoja podeželja.

Na področju *varnosti hrane ter veterinarske in fitosanitarne politike* so potrebna večja prizadevanja v sektorju živalskih stranskih proizvodov, pri nadgradnji ustanov in njenem spremljanju ter zlasti pri mejnih kontrolnih točkah. Še naprej je treba posvečati pozornost nadaljnji krepitvi upravnih zmogljivosti na tem področju.

Na področju *ribištva* so potrebna večja prizadevanja pri nadaljnjem prilagajanju zakonodaje in izvajanju pravnega reda EU na področju upravljanja ladjevja in virov, inšpekcij in nadzora, strukturnih ukrepov, zlasti kar zadeva pripravo načrtov upravljanja, postopno ukinitve kategorije samooskrbnega ribištva, pa tudi dokončanje satelitskega sistema spremljanja plovil.

Na področju *regionalne politike in usklajevanja strukturnih instrumentov* so glede na nedavno poročilo Računskega sodišča potrebna večja prizadevanja za okrepitev upravne zmogljivosti za prihodnje izvajanje kohezijske politike ter razvoj visokokakovostne in zrele projektne strukture za hitro izrabo sredstev iz skladov regionalne politike.

Na področju *okolja* so potrebna večja prizadevanja za ustrezno izvajanje in uveljavljanje zakonodaje. Zlasti na področju *podnebnih sprememb* so potrebni nujni ukrepi, da bo Hrvaška do pristopa sposobna izvajati pravni red EU. Okrepiti je treba upravno zmogljivost, zlasti na področju podnebnih sprememb, nadzora nad industrijskim onesnaževanjem in obvladovanja tveganj, varstva narave in kemikalij. Treba je povečati naložbe v različnih sektorjih, zlasti na področju kakovosti zraka, nadzora nad industrijskim onesnaževanjem in obvladovanja tveganj, vode in odpadkov. Posebno pozornost je treba posvetiti pravočasnemu izpolnjevanju zavez na področju odpadkov ter nadzora nad industrijskim onesnaževanjem in obvladovanja tveganj. Kakovost presoje vplivom na okolje za projekte je treba znatno izboljšati.

2.4 Prevod pravnega reda EU

Hrvaška mora zagotoviti prevod pravnega reda EU v hrvaščino. Od skoraj 144 000 strani pravnega reda je prevedla približno 114 000 strani. Vendar morajo okrog 50 % prevedenih strani revidirati še nacionalni organi, preden jih bo mogoče predložiti institucijam EU.

Hrvaška mora še povečati zmogljivosti za pravočasno prevajanje in revidiranje pravnega reda do pristopa. Komisija hrvaške organe poziva, naj se še naprej osredotočajo na to področje, ki je bistvenega pomena za zagotavljanje pravne varnosti pri izvajanju zakonodaje EU.

2.5 Podporni ukrepi EU

Finančna pomoč se zagotavlja v okviru instrumenta za predpristopno pomoč (IPA). Za leto 2012 programi IPA znašajo 156 milijonov EUR. Ta pomoč je osredotočena na izgradnjo institucij in pripravo na izvajanje skupne kmetijske politike in kohezijske politike EU. Hrvaška ima poleg tega še naprej koristi od regionalnih in horizontalnih programov. Za prvo leto po pristopu je bil sprejet prehodni vir, da se okrepi upravne in sodne zmogljivosti na Hrvaškem.

3. Sklepne ugotovitve

Glede na navedeno Komisija potrjuje svojo predhodno oceno, da Hrvaška še vedno izpolnjuje politična merila. Potrebna so nadaljnja prizadevanja za okrepitev pravne države z izboljšanjem javne uprave in pravosodnega sistema ter z učinkovitim bojem proti korupciji in

organiziranemu kriminalu. Kar zadeva gospodarska merila, ima Hrvaška delujoče tržno gospodarstvo. Z učinkovitim izvajanjem nujno potrebnih strukturnih reform bi morala biti Hrvaška kratkoročno sposobna spoprijeti se s pritiski konkurence in tržnimi silami v Uniji.

Hrvaška še naprej napreduje pri sprejemanju in izvajanju zakonodaje EU in pravkar zaključuje s prilagajanjem pravnemu redu EU. Od poročila o napredku iz leta 2011 je bil dosežen dodaten napredek. Navedenemu poročilu sta sledila poročila o spremljanju priprav Hrvaške na pristop in zadnja posodobitev preglednic o spremljanju iz aprila 2012. Komisija je opredelila področja, kjer so potrebna nadaljnja prizadevanja, in manjše število zadev, kjer je treba povečati prizadevanja. Ta vprašanja se nanašajo zlasti na (1) priprave za prihodnje strukturne sklade EU, da se zagotovi njihovo ustrezno upravljanje; (2) prestrukturiranje hrvaškega sektorja ladjedelništva; (3) okrepitev pravne države z nadaljnjim izvajanjem zavez Hrvaške za nadaljnje izboljšanje javne uprave in pravosodnega sistema, (4) učinkovito preprečevanje korupcije in boj proti njej, pa tudi (5) upravljanje zunanjih meja. Ne glede na pomembnost reševanja vprašanj, poudarjenih v celovitem poročilu o spremljanju, Komisija meni, da mora Hrvaška v prihodnjih mesecih posebno pozornost posvetiti naslednjim posebnim ukrepom na področju politike konkurence, sodstva in temeljnih pravic ter svobode, varnosti in pravice:

1. Podpisati mora pogodbo o privatizaciji ladjedelnice Brodosplit ter sprejeti potrebne odločitve, da poišče uspešno rešitev za ladjedelnici 3. Maj in Brodotrogir, da se dokonča prestrukturiranje hrvaškega sektorja ladjedelništva.
2. Izvesti mora nujne ukrepe in doseči napredek pri kratkoročnih ukrepih za povečanje učinkovitosti sodstva in zmanjšanje sodnih zaostankov, pripravljenih septembra 2012.
3. Sprejeti mora novo izvedbeno zakonodajo, da se zagotovi izvrševanje sodnih odločb in zmanjšajo zaostanki pri reševanju izvršilnih zadev.
4. Vzpostaviti mora komisijo za navzkrižje interesov, da bo lahko začela s svojimi rednimi dejavnostmi.
5. Sprejeti mora nov zakon o dostopu do informacij, da bo krepila pravni in upravni okvir na področju dostopa do informacij.
6. Dokončati mora sprejetje povezanih podzakonskih aktov, da se zagotovi izvajanje zakona o policiji.
7. Dokončati mora izgradnjo mejnih prehodov na neumskem koridorju.
8. Izpolniti mora cilje glede zaposlovanja v obmejni policiji za leto 2012.
9. Finalizirati in sprejeti mora strategijo za migracije in pri tem jasno opredeliti ukrepe za vključitev najbolj ranljivih skupin migrantov.
10. Povečati mora zmogljivosti za prevajanje in revizijo pravnega reda EU, da bo ta naloga zaključena še pred pristopom.

Poleg tega mora Hrvaška na področju kmetijstva in razvoja podeželja posebno pozornost posvetiti dokončanju usklajevanja zakonodaje o neposrednih plačilih in akreditaciji plačilnih agencij za neposredna plačila najpozneje do konca leta 2012.

Glede na nedavno precejšnje prestrukturiranje javne uprave in dodatne odgovornosti, povezane s članstvom v EU, mora Hrvaška tudi nemudoma sprejeti ukrepe za odpravljanje omejenih upravnih zmogljivosti, ki jih navaja celovito poročilo o spremljanju, in zagotoviti, da to ne bo vplivalo na priprave za članstvo v EU.

Hrvaški organi morajo sprejeti vse potrebe ukrepe, da se zagotovi pripravljenost države na članstvo do 1. julija 2013. Sem spada prevod celotnega pravnega reda EU do pristopa.

Komisija bo še naprej spremljala izvajanje zavez, ki jih je Hrvaška sprejela v okviru pristopnih pogajanj in se osredotočajo na vprašanja, opredeljena v celovitem poročilu o spremljanju. Če bodo to zahtevale okoliščine, bo Komisija uporabila vse instrumente, ki so na voljo na podlagi člena 36 Akta o pristopu.

V skladu z navedenim členom bo Komisija spomladi 2013 predstavila končno poročilo o spremljanju v zvezi s pripravami Hrvaške na pristop.

V pomoč Hrvaški pri pripravah na usklajevanje gospodarske politike v EU bo ta lahko na neformalni podlagi sodelovala v evropskem semestru 2013.

Od Hrvaške se pričakuje, da bo še naprej imela pomembno vlogo v regionalnem sodelovanju na Zahodnem Balkanu, ter se jo spodbuja, naj reši še preostala odprta dvostranska vprašanja s svojimi sosedi.